

et Standpunkt, som ikke er saa ganske overordentlig demokratisk eller saa ganske overordentlig tiltalende. Jeg tror nu for Resten, at hvis man vilde støtte Udvueligheden her i Landet, skulde man aldeles ikke gaa den Vej, som dette Lovforslag gaar, eller den Vej, som der almindelig gaas ved Love, men man kunde f. Ex. gaa den Vej at give enhver Mand, der ikke drak, en Præmie af Staten. Saa vidt jeg erindrer, var det i Fortiden Tilfældet, at de, der stiftede Landet af med skadelige Dyr, fik en Præmie udbetalt af Statskassen. Naar man nu vilde gaa samme Vej, saaledes at man udbetalte enhver, som ikke drak, en Præmie af Statskassen, saa vilde man paa een Gang fremme Udvueligheden paa en smuk Maade — man kunde jo sætte Præmien til 20 Kr. for hver Mand og Kvinde, som ikke drak — og samtidig imødekomme dette Things Ønske om, at der ikke blev for mange Penge i Statskassen. Jeg kan ogsaa nævne en anden Ting, som enkelte Gange er kommen frem her, og det er det Spørgsmaal, om det ikke, naar man overhovedet vilde indskrænke Drikfærdigheden, var den allermest fornuftige Vej at lægge en overordentlig betydelig Stat paa Udskænkning af Spiritus, paa Udskænkningstiederne. Det er ikke noget Nyt, det er den samme Vej, som Kjøbenhavns Kommune følger med Hensyn til Nattebeværgningerne: den lægger meget, meget høj Afgift paa Udskænkning af Brændevin og spirituøse Drikke, derimod ikke paa visse Forhandling. Jeg tror, at hvis man vilde virke i Moralens Interesse, er det en lempeligere Vej end den, der her er Tale om, og en Vej, som sikkert vil have langt mere Udsigt til at gaa igennem end den anden. En Ting skal jeg tilføje, og det er det, at det, man her er kommen ind paa, nemlig at tale om moralske Skatter, det er mig en Gaade. Det forekommer mig virkelig, at „moraliske Skatter“ er et af de mest humoristiske Ord, jeg har haft den Lykke at høre i indværende Aar. Og jeg tvivler om, at der overhovedet vil kunne findes et mere humoristisk Ord end netop det. Jeg skal for Resten tilføje, at det er ganske mærkeligt, hvilke Forestillinger der mange Steder brede sig om, hvad denne Skat skal bruges til. Jeg veed for det Første, at den skal bruges til Fordel for en Alderdomsforsørgelse. Jeg hører ogsaa, at den skal bruges til Fordel for Syge og Hospitaler, til Fordel for Skolevæsenet og endogsaa til Fordel for Landbruget. Det skulde ikke undre mig, om vi tilfaldt fik at høre, at den skulde bruges til Fordel for Kirker og visse gudelige Institutioner. Det forekommer mig,

at det maa ende med, at enhver rettænkende Mand her i Landet vil komme til at drikke sine 5 Snaps om Dagen; selvfølgelig maa han have sig en Snaps for Skolevæsenet, for at det kan blive godt, og han maa ogsaa tage sig en for Landbruget, for Landbrugets Konsulenter og Landbrugets Fremgang i det Hele, og saa skal han naturligvis have sig en Snaps for Alderdomsforsørgelse og en for Hospitaler, milde Stiftelser og Sygepleie, og sært skulde det være, om man ikke kunde finde endnu et eller andet meget stønt Formaal. Naar han saa tog sig en Snaps ovenpaa til Tre for den Gemtlighed hos Ministeriet, der har bragt det til at fremlægge dette Forslag, saa tror jeg nok, at vi kom op til en halvanden Bøgl. Det forekommer mig, at den Tankegang, at man mener ved at fremme denne Lov tillige at kunne fremme Afholdenhed og Moral, at den Tankegang falder i Virkeligheden fuldstændig ind under det Humoristiske. Naar derfor jeg stemmer for Sagens Overgang til 2den Behandling, er det ikke, fordi jeg under nogen Omstændighed vil være med til en Brændevinsstat, eller fordi jeg mener, at Lovforslaget er af en saadan Art, at det har Krav paa en indgaaende Behandling, men fordi jeg haaber paa, at der ved en forenet Behandling af Toldloven og Brændevinsloven skal findes Veilighed for Thinget til paant at lægge den gamle Vensstreopfattelse af Toldspørgsmaalet klart for Dagen.

Udtalelse: Det kan kun være mig en Tilfredsstillelse, at den ærede Finantsminister og det ærede Medlem for Kjøbenhavns Ake Valgkreds (Scharling) gave mig Ret i den Betragtning, jeg har gjort gjældende imod Loven. Den ærede Minister indrømmede, at Spritfabrikationen her i Landet bør saavidt muligt knyttes sammen med Jordbruget, men, søiede han rigtignok til, saa skulde Spiritusken være Udørfølggenstand. Men der gjør han sig selv Uret, thi hele hans Lovgivning paa dette Omraade i de senere Aar og særlig hans Toldlovsforslag i Aar indeholder Bestemmelser, der gaa ud paa at tvinge Spritfabrikationen ud af Landet. Jeg har selvfølgelig aldrig udtalt mig imod en Indskrænkning af Jordbruget af Al og Brændevin af Hensyn til Jordbruget; men jeg har udtalt, at jeg af Hensyn til Jordbruget er imod, at Indskrænkningen sker paa den Maade, hvorpaa det er foreslaaet her, og det synes jeg er en berettiget Udtalelse, især efter den Indrømmelse, den ærede Minister gjorde mig i Gaar, og ligeledes efter den Udtalelse, der i Dag kom fra det ærede Medlem for Kjø-